

HANGYA

Szövetkezeteink 1920—22. években.

Központunk megküldte szövetkezeteink az 1923. évi zárszámadást és közgyűlési jelentést, amelyben bennefoglalatik a szövetkezetek 1920—1922. évekről összesített mérlege. Annak vizsgálata betekintést enged szövetkezeti szervezetünk vérkeringésébe és mindjárt összehasonlítást tehetünk az új alakulatban eltöltött három első év eredményei között.

Ezen három év a romániai Hangya szövetkezetek önállósulásának első éve, melyekben rendkívüli gazdasági nehézségekkel kellett megküzdeniök, amik minden pillanatban próbára tették szervezetünk erejét, ellenálló képességét. Ezen nehéz küzdelemben tehát a mérleg számadatai nem vehetők oly elbírálás alá, mint jó gazdasági években, hanem csak irányadóul szolgálhatnak, hogy mily eszközökkel tehetjük szövetkezeti szervezetünk a célnak mindinkább megfelelővé.

Elsősorban is örvendetes tapasztalható, hogy az első három évben a szövetkezetek üzletrésztőkéje fokozatos gyarapodást mutat, bár nem oly mértékben, mint ahogy azt a tagok szükséglete az egészséges szövetkezeti gazdálkodás megkívánta volna. 1922. év végén a szövetkezetek 6.166,218.16 lei üzletrésztőkével rendelkeztek a megelőző évi 5.814,882.09 leuval szemben. A tartalék-alapok növekedése hasonló volt és a harmadik év végén kitétek 4.210,942.32 leut. Ezzel szemben, mint vagyontétel jelentékeny gyarapodást látunk a szövetkezetek árukészleténél, mely az 1921. évi 14 millió 539 ezer leuról 20 millió 649 ezer leu értékre emelkedett fel, ami azt bizonyítja, hogy szövetkezeteink a tagok szükségleteit mind tökéletesebb módon tudták kielégíteni. Igazolja ezt az általuk elért forgalom emelkedése is, mert míg 1921. évben szövetkezeteink összesen 100.965.785 lei forgalmat bonyolítottak le, addig a következő 1922. évben 151.411.162 leut forgalmaztak. Midőn tehát saját tőkéik egy év alatt csak 7 % emelkedést értek el, addig forgalmuk mintegy 50 % kal növekedett, ami természetesen csak úgy volt lehetséges, hogy a szövetkezetek mind nagyobb kölcsönöket és idegen tőkéket kellett igénybe veyenek működésük fokozására és fejlesztésére.

Ezen adatok a legfontosabb figyelemzetűl szolgálnak a szövetkezeti vérkeringés minél egészségesebbé tételére. Mert, amint látjuk, a tagok igényei a szövetkezetekkel szemben napról-napra növekedik, úgy azoknak kellő kielégítéséhez első és legfontosabb feltétel a szövetkezetek pénzügyi kérdéseinek helyes megoldása. Ezt pedig csak a saját tőke megfelelő növelésével érhetjük el.

Minden szövetkezetnek tehát legfontosabb feladatát kell képezze üzletrésztőkéjének jelenlékeny gyarapítása, amire minden alkalom felhasználandó, hogy a tagok régi üzletrészeit meg-sokszorozzák, mint ahogy a szükségleti cikkek ára is megszázsorozódott. A tagokkal meg kell értetni, hogy üzletrészeik kiegészítése saját érdekükben történik, mert ezáltal saját szükségleteik minél előnyösebb és jobb kielégítését teszik lehetővé.

Központunk által mult évben megindult buzagyújtási, jelen évben pedig a tojás gyűjtő akciók mindazt célozzák, hogy a tagok a lehető legkönnyebb módon támogassák szövetkezetüket feladata teljesítésében és éppen ezért minden szövetkezeti vezetőségnek meg kell ragadni a központunk által nyújtott alkalmakat a tagoknak és szövetkezetüknek minél intenzivebb együttműködésére és egymás kölcsönös támogatására.

E tekintetben már a mult évben — amint arról esetenként beszámoltunk — örvendetes haladás volt tapasztalható, amit hisszük, ez évben is méltó folytatás fog követni s így a szövetkezetek évi összesített mérlegeiről szóló jövő évekbeni ismertetéseink remélhetőleg mind szebb és szebb eredményekről és fejlődésről fognak szólhatni.

A jó szövetkezeti boltkezelő.*

Hogy mily nagy jelentősége van a szövetkezeti eszmére egy jó szövetkezeti boltos, azt mindenki tudja. Hiszen látjuk azt, hogy egyes szövetkezeteknél a vezetőség jónak, sőt nagyon is jónak mondható s még sincs meg a kívánt eredmény. Vajjon mért van az? Egyszerű magyarázata pedig ennek az, hogy a vezetőség még mindég nem tudta megkapni a szövetkezet részére azt a bizonyos embert, aki a szövetkezeti boltot

* Megjelent az Erdélyi Barázda február 28-iki számában.

annak szellemében vezesse. Sajnos nagyon sok boltkezelő elsősorban a saját érdekeit tekinti és alárendeli a szövetkezeti érdekeket a saját önző céljainak.

Ezuttal azonban csak azokkal foglalkozom, kik a szövetkezeti szempontok szem előtt tartása mellett önmaguk is boldogulni tudnak, mint a szövetkezet alkalmazottai. Hogy például állítsam oda egy igen régi volt boltkezelőt Bakos Károlyt, ki a beresztelki fogyasztási szövetkezetnek évek hosszú során boltkezelője volt, de midőn már a boltkezelését kicsit nehézkesre érezte magára nézve, átadta hivatását egy földmives társának s ő a szövetkezet ügyeit a lelkin viseli azután is, midőn már nem jár az elfoglalt tisztességért javadalmazás. Ha minden szövetkezeti boltkezelő így gondolkozna, akkor a szövetkezetek teljesen betöltenék hivatásukat. Hogy milyennek kell lenni egy szövetkezeti boltkezelőnek, hogy elmondható legyen róla is, hogy ez az igazi szövetkezeti szellemben nevelt boltkezelő, a következőket kell szem előtt tartsa. Elsősorban azzal kell tisztában lennie, hogy a szövetkezet nem egy közönséges szatócs üzlet, hanem egy társadalmi jóléti intézmény, mely a falu népet egy gazdaságilag jobb cél irányába vezeti és éppen ezért a szövetkezeti boltos a szövetkezet vezetőségével karöltve iparkodjék a boldogulás reményében a szövetkezeti eszmét szolgálni, mert a szövetkezeti boltos érintkezik legtöbbit a falu népével s így a legtöbb alkalma van az intézményre vonatkozó felvilágosításokat megadni. A szövetkezeti boltosnak a legszebbnek, a legtisztábbnak, kell legyen a faluban és a boltkezelőnek pedig a legmesszebbmenő udvariasságot kell tanusítson a falu népével, hogy a vásárló közönség mindig örömmel menjen a szövetkezetbe vásárolni.

Mindezeket a boltkezelőnek szem előtt keil tartania s ha valamelyik szövetkezetnek ilyen boltkezelője van — akkor iparkodjék a vezetőség is azt megbecsülni, annak a szövetkezeti forgalom arányában a megélhetést biztosítani, hogy ne kívánozzon a szövetkezeti boltkezelő más foglalkozást szerezni magának. Éppen ezért ki kell zárni családi és baráti érdeket, akkor midőn egy szövetkezeti boltkezelő megválasztásáról van szó és egyedül csak a szövetkezeti érdekeknek megfelelőleg kell a boltkezelőt megválasztani. Viszont a boltkezelő, ha látja

vezetőségnek a jóindulatát, ne legyen túl követelőző, hanem igyekezzék saját érdekeit a szövetkezet érdekeivel összeegyeztetni és munkálkodjon erős hittel és törekvéssel, mert előbb-utóbb szorgalmas munkásságáért úgy a közmegebecsülését, mint az anyagi boldogulását biztosíthatja. Ezért szövetkezeti boltkezőnek lenni szép és nemes hivatás!

Pozsonyi Vilmos.

A központ közleményei.

A Központi kiküldött igazoló könyvének vagy levelének felmutatása. Egyik kiküldött tisztviselőnk az elmúlt hetekben a központ megbízásából több szövetkezetet felkeresett, haza jöve jelentette központunknak, hogy a meglátogatott szövetkezetek legtöbbször bár a szövetkezetek legtöbbször személye ismeretlen volt, annak dacára sem kívántak betekinteni az általa felmutatott igazoló levelébe, ellenben a legnagyobb bizalommal fogadták és biztak meg ő benne a kiküldetés ügyében.

Örömmel tapasztaljuk szövetkezteinknek központunk iránti ragaszkodásából fakadó ezen bizalmát, melyet bármely kiküldöttünkkel szemben kifejezésre juttatnak, de azért kénytelenek vagyunk a szövetkezetek vezetőségeit elővigyázatra inteni, nehogy ezen bizalmat idegen szélhámos egyének ravasz módon kihasználhassák és a szövetkezetet valamelyes kellemetlenségbe sodorják, amint a múltban is akárhányszor megtörtént.

A bizalom kérdésén nem esik csorba központunk bármely kiküldöttével szemben, ha a szövetkezet vezetője meggyőződik az igazoló könyvecskéből, vagy levélből jelentkező tisztviselőnk személyazonosságáról, a megbízás eredetiségéről és hitelességéről s ezáltal előre is fedezi magát, hogy visszaélés esete nem forog fenn. Ügyrendünk, mint egyik legfontosabb szabályt, írja elő a kiküldötték igazoló iratainak megvizsgálását, minél fogva ez alkalommal a szövetkezeti vezetők figyelmét felhívjuk, hogy az ügyrendnek ezen követelményét is minden egyes esetben szigorúan tartsák be, mert így a szövetkezet minden visszaéléssel szemben biztosítható lesz.

A Rézgálicz szükségletek bejelentése. Lapunk egyik legutóbbi számában felhívtuk a szövetkezetek vezetőit, hogy a tagok rézgálicz (kék) szükségletét sürgősen összeírni és bejelenteni sziveskedjenek. Miután közelebről a rézgálicz szétosztást és leszállítást központunk meg fogja kezdeni, ez alkalommal újabb felkérjük a szövetkezetek vezetőit, hogy a szükségelt rézgálicz mennyiségét előbb jelentsek be központunknak, illetve a közeli raktárnak, hogy minden igénylés kellő kielégítést nyerhessen.

Előre is biztosítjuk szövetkezteinket, hogy a legjobb minőségű 98-99%-os rézgáliczot szerzünk be, melyet legelőnyösebb napi árakon fogunk szövetkezteinknek rendelkezésére bocsátani.

Ugyancsak felhívjuk szövetkezteink figyelmét a központunknál kapható I. a. MAYUNGA raffiára, melyet már most megrendelhetnek a szövetkezetek.

Gazdasági eszközök: Áruosztályunk újból figyelmébe ajánlja szövetkezteinknek a raktárainkon levő gazdasági szerszámokat és eszközöket, melyeknek beszerzése a gazdasági munkálatok kezdetével minden szövetkezetre nézve igen fontos. E cikkek valamennyi transitó raktárunknál kaphatók.

Ásó (hegyes, kubikos és szegedi fűles).

Földhányó lapát, istállólapát, kapa mindenféle kivételben.

Vidats ekekés, váltókekés, bácskai ekefő, ekekés, ekekormány, ekelap.

Széna és trágyavilla 3-4 ágú.

Marha szájkosár.

Kerti gereblye Adler kivételben és sajított 8, 10, 12, 14 és 16 fogu.

Továbbá az ismert „Hangya” kasza, mely a legjobb I. a. stíria kovacsolt acélból készült 65, 70, 75, 80, 85, 90 és 95 cm. nagyságokban. Horgany (Anker) jegyű kaszakő, fehér, fekete, és piros színben 8 és 9-os nagyságban, valamint kaszakötők zománcozott és horganyzott kivételben, kaszakalapács és álló.

Tőkegyűjtés. Örvendetes módon indult meg a marosludasi szövetkezetnél is az új üzletrészjegyzési akció a közgyűlésen megnyilvánult lelkes szövetkezeti hangulat alapján. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Akkori Ferencz 500, Ruhbencz N. 5000 lejt, Mózes Péter 1/2 q, Vajda Péter 1 q, Palatkás János 1/2 q, Kovács György 1 q, Fehér Károly 1 q, Ferencz József 1 q búzát jegyeztek üzletrészekre.

A vezetőség eme szép példaadását remélhetőleg a tagok is hasonló jegyzéssel fogják követni.

Hirdetések.

Bályok „Hangya” fogy. és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 6-án délután 4 órakor a ref. elemi iskolában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §-a módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 87, üzletrészeinek száma pedig 1230 volt, A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolti helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Bályok 1923. december 31.

Az igazgatóság.

Étesd fogy. és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án d. u. 2 órakor a község házában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a meg-

jelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. paragrafus módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 320, üzletrészeinek száma pedig 1121 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolti helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Étesd, 1923. dec. 31.

Az igazgatóság.

Rév „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 13-án d. u. 3 ó. a község háza helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 20-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. §-ának módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 280, üzletrészeinek száma 6846 volt, az év folyamán kilépett 3 tag 8 üzletrésszel, 280 régi tag jegyzett 4564 üzletrészt — A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolti helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Rév, 1923. évi dec. 31.

Az igazgatóság.

Vámfalui fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi április hó 6-án d. u. 3 órakor a község házában 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év április hó 13-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Az alapszabályok 21. § módosítása. 8. Netaláni indítványok. 1923. év december 31-én a tagok száma 350, üzletrészeinek száma pedig 1792 volt. A régi tagok jegyeztek 896 új üzletrészt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolti helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Vámfalú, 1924. március 2.

Az igazgatóság.

Aranyosrákos fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi április hó 6-án délután 3 órakor az iskola helyiségében 1923. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. évi április hó 13-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Az igazgatóság kiegészítése. 2. Felügyelő bizottság választása. 3. Az alapszabályok 21. paragrafusának módosítása. 4. Netaláni indítványok. Kelt Aranyosrákos, 1923. év március 2-án.

Az igazgatóság.

A „Hangya” című melléklet szerkesztő:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BALINT

és t. G. P. tükre.